

Forfatter: Brorson, Hans Adolph

Titel: Udrag fra Svane-Sang ; Lissabon ; Mindre digte ; Prosaskrifter ; Tillæg : Paul Diderichsen: Filologisk redegørelse. Arthur Arnholtz: Brorsons vers- og sangkunst. - 1956

Citation: Brorson, Hans Adolph: "Svane-Sang ; Lissabon ; Mindre digte ; Prosaskrifter ; Tillæg : Paul Diderichsen: Filologisk redegørelse. Arthur Arnholtz: Brorsons vers- og sangkunst. - 1956", i Brorson, Hans Adolph: *Svane-Sang ; Lissabon ; Mindre digte ; Prosaskrifter ; Tillæg : Paul Diderichsen: Filologisk redegørelse. Arthur Arnholtz: Brorsons vers- og sangkunst. - 1956*, 1951-56, s. 450. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-brorson03grval-shoot-idm140139956615328/facsimile.pdf> (tilgået 23. april 2024)

Anvendt udgave: Svane-Sang ; Lissabon ; Mindre digte ; Prosaskrifter ; Tillæg : Paul Diderichsen: Filologisk redegørelse. Arthur Arnholtz: Brorsons vers- og sangkunst. - 1956

lærd 168.5.7-8 ofl.), *Kjærlig(hed)* G (6 g.), I: *Kierlig(hed)* A, Ea, F; jfr. *glævig* A, *Kiæde* Ea. Der skrives vist altid *tiene* (~ *allene*).

Originalmanuskripterne stemmer ikke fuldt overens med noget af hefterne. Nævnlig afviger de stærkt fra A ved at have særlig mange af de gamle former med *e* i alternation med *a*: *nevner*, *betencker*, *saa-tenge*, *tenges*, *trengsel*, *gelder*, *recker*, *sterck*, *mærcke(lig)*, *behjelpelig*; derimod *æ* (ofte svarende til tysk *ä*) i *æwgtig*, *prægtig*, *mænd*, *stænder*, *fuldstændig*, *omstændigheder*, *forhærdelse*, *forældre*, *tillægges*, *Stød* samt *tænde*, *æmbede*, *Sælskab*. Der er påfaldende mange dobbeltformer: *e/æ* findes i *længsel*, *nætte*, *korsfæste(de)*, *næst(en)*, *rel(færdighed)*. Vi genfinder dobbeltformerne *wig/ewig*, *Siel/siæl*, *kier/kjær*. Af langvokalske former noteres endvidere: *sktær*, *for-giæwes*, *tiæstic*. T^{2a} har *Vrøden*, *hæde*, *ræde*, *ælske* ofl. se ofv. s. 445.

Det bemærkes, at salmehefterne ikke på dette punkt synes at tilstræbe sjerim (hvorfør udgaven da heller ikke retter divergerende former). Der læses fx. i A: *disz være* ~ *Herre*, *kiende* ~ *brænde*, *beklent* ~ *stæmt*, *Smærte* ~ *Hierte*, *Stømme* ~ *Htemme*; med lang vokal: *glæder* ~ *beder* 262.7.7-8 *glæde* ~ *Kiæde* (α: kæde) 129.3.2-3; jfr.: *i stedet* ~ *Kierligheden* 174.3.1, 3, men *tistæde* ~ *Glæde* B 4.6.5.7. Se også u. J⁴.

4.6) i.e. Om formen *veedst(e)* se § 19.

5) *Omlødsforhold*. I enkelte ord har trykkene dobbeltformer, der begge er sikret ved rimet: *slukke* ~ *rykke* ofgn. 192.7.1. 207.1.3 213.11.5 273.5.1 (> *slukkes* J⁴); uden for rim: 13.8.2 185.10.4 (> *slukker* J⁴) 216.3.3; noget hyppigere er *slukke*, dels i rim: 33.6.4 188.7.7 192.6.3, dels uden for rim: 36.1.7, 2.8 40.6.4. Ved siden af det alm. *skygge* (subst.) ~ *bygge* 125.3.3 202.7.2 osv. findes en enkelt gang *skugge* ~ *bedugge* 39.1.8 v.s.a. (tefnets) *Løb* F 152.18.4 ofl. findes (Levnets) *Løb* ~ *op* F 170.1.8, jf. u. J⁴. Ordet en *sværm* findes kun i den sønderjyske sideform *sværm* 205.2.4. — Fra mss. har jeg kun noteret *slukke* III 155 (bibelet.), *sluches* (~ *rykkes*) T² 207.1.3.

6) *Diffonger*. 6.1) *iu-y*. A-I har vist gennemført *iu* i *siunge* og *siuncke*, men *y* i *tyd(e)*, *ty(y)s(e)*, *ty(y)n*, *syg* 51.4.7. Der skrives *siun(t)es* II: 107.6.1 117.2.3, F: 177.2.2, 1: 201.5.2, *sin Siun* Ea 102.3.2, således også: *i siunen*, J² 254.1.2 ofl.; men *til syne* A 7.6.5 (~ *tyne*), *syæes* F 162.1.5. KST synes her normalt at stemme med hefterne, ligeledes P, der dog har *synke* (v.s.a. *siuncker*) og *syæes*. Brevene har *stug*. Om rettelser af *iu* > *y* se J⁴.

6.2) Om *ey:ei* osv. se § 10.1.

7) *Vokal i tryksvag stavelse*. Foran *s* har A-I som regel *e*: *rykkes*, *vores*, *Højeste*, *liggendes*, *Hiertes* osv. I det første ark af A finder jeg kun 2 undtagelser, nemlig *disz være* 8.1.3 samt *Menneskene*, som findes 2 gange i de indskudte bibeletsteder; i G: *aldelis*. Flere ex. på *-is* er anført under J⁴. Mss. har vistnok kun *i* i forb. *-isk* (*mænniske*) og *-ist* (*Kierliste*, *episte*, *tiæstic*), den sidste vekslede med *-est*. P skriver *desz*, K: *diszbeder* 33.5.2 (= G), T: *disverre* 8.1.3.